

Vsi partnerji naj stopijo skupaj!

Udeleženci 12. Vrha slovenskega gospodarstva, ki ga je organizirala GZS, menijo, da so ideje izvedljive, če bodo vsi trije partnerji stopili skupaj.

Andraž Sodja

Rast plač aktivne populacije, večja zaposljivost generacije 55+, učinkovitejše izobraževanje mladih za njihovo hitrejše redno zaposlovanje in izzivi aktivne populacije, so bile glavne usmeritve 12. Vrha slovenskega gospodarstva, ki je bil 22. novembra na Brdu pri Kranju.

Vrha se je udeležilo preko 350 predstavnikov gospodarstva, politike in sindikatov. Cilji razvojnega partnerstva 2018-2025 so bili v središču tokratne razprave, kot je uvodoma pojasnil predsednik Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) Boštjan Gorjup. Poudaril je pomen razvojnega partnerstva, s katerim bi radi do leta 2025 ujeli razvitejše članice EU, kar bi nam hkrati omogočilo, da bi prihodnje krize pričakali pripravljeni.

Konkretni cilji razvojnega partnerstva so povečanje izvoza na 50 milijard evrov, povečanje dodane vrednosti na 60 tisoč evrov na zaposlenega in s povprečno bruto plačo preseči 2.000 evrov. Dokumenti GZS o razvojnem partnerstvu kažejo, da so cilji dosegljivi, predlagajo pa tudi nekatere od ukrepov.

Vlada napovedala nadaljnje ukrepe

Zbrane gospodarstvenike je nagovoril tudi predsednik vlade dr. Miro Cerar, ki je izrazil zadovoljstvo, da tudi GZS intenzivno išče rešitve tudi v sodelovanju s socialnimi partnerji, saj ocenjuje, da brez socialnega dialoga ni mogoče uresničiti zastavljenih ambicioznih ciljev, ki pa so po Cerarjevem mnenju pravilni. Predsednik vlade je izpostavil pogled v prihodnost, kjer vidi Slovenijo kot državo z uspešnim gospodarskim razvojem in visoko kakovostjo življenja kot temeljnima vrednotama. V ta namen je vlada

po Cerarjevih besedah v zadnjem proračunskem ciklu posebne prioritete namenila varnosti, zdravju, infrastrukturi in znanosti, predvsem zadnji dve pa imata pomembne multiplikativne učinke za gospodarsko rast. Napovedal je tudi demografske ukrepe in nadaljevanje prestrukturiranja davčnih obveznosti za spodbujanje gospodarstva.

Po uvodnih nagovorih so se udeleženci posvetili konkretnim izzivom razvojnega partnerstva, predvsem izzivom treh generacij, mladih do 30. leta, aktivni delovni populaciji in starejšim od 55 let. Izzive so obravnavali v treh sklopih, kjer so se za mizami srečali tako predstavniki gospodarstva kot politike, oboji pa so tako dobili možnost neposrednega stika z zakonodajalci. Pogovarjali so se o konkretnih problemih in izzivih, s katerimi se soočajo gospodarstveniki. Končni izplen je bila vrsta smernic za izboljšanje položaja treh generacij, izvlečke smernic pa so v nadaljevanju komentirali predstavniki političnih strank, ki so se pomešali med udeležence omizij.

Mladi do 30 let:

Za čimprejšnje zaključevanje študija

Dr. Blaž Nardin, koordinator tematskega sklopa mladih do 30 let, je izpostavil spodbujanje motivacije za zgodnje zaposlovanje s stimulacijami za čimprejšnje zaključevanje študija, povečanje mobilnosti v izobraževalnem sistemu in na trgu dela ter zmanjševanje birokratskih ovir za kadre, ki prihajajo izven EU, pozitivno promocijo poklicev prihodnosti in učinkovito uvajanje le-teh na trg dela. Kot pomemben faktor je izpostavil tudi uvajanje modernih načinov prenosa znanja znotraj podjetij in stimuliranje prenosa znanja med zaposlenimi na mlade.

Nastavki za Razvojno partnerstvo so bili temelj za razpravo.

Na 12. Vrhu slovenskega gospodarstva je več kot 350 vodilnih gospodarstvenikov in vidnih predstavnikov politike izpostavilo vrsto ukrepov za doseganje ciljev ambicioznega razvojnega partnerstva 2018-25. Od razširjenega socialnega dialoga, davčnih sprememb, izobraževanja za poklice prihodnosti in vseživljenjskega učenja, do hitrejšega vstopa mladih na trg delovne sile in reaktivacije generacije 55+.

Ljudmila Novak, predsednica Nove Slovenije, je ob tem izpostavila pomen pridobivanja delovnih navad v družini in pomen družinskih podjetij. Ocenila je, da je prevelik odliv izobražene mladine velika škoda za našo državo. Alenka Bratušek je pogrešala večjo udeležbo mladih, ki bi povedali, kaj od države pričakujejo, saj je potrebno mladim vrniti zaupanje v državo. Kot je še dodala Bratuškova: »Država mora oddelati svoje. Uvedli smo vajeništvo, in treba je ugotoviti, zakaj ni bilo interesa. Treba je povedati mladim, da si lahko tudi s poklicno izobrazbo uspešen in to zelo uspešen.«

Z Bratuškovo se je strinjal tudi minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek, ki je dodal, da je treba posneti stanje mladih in jih povabiti zraven, saj ne uspemo zaznati sprememb, ki so se zgodile: »Iz perspektive generacije 55+ pa bomo težko kaj spremenili.« Tudi Uroš Prikl iz stranke Desus je poudaril pomen promocije poklicev, izpostavil pa je tudi problematiko centralizacije in stanovanjske politike.

Vsi so se strinjali, da je treba prestrukturirati izobraževalni sistem, saj v Sloveniji študira kar 60 odstotkov mladih, kot je izpostavil Matjaž Han, od katerih jih polovica študira zaradi socialnega statusa, tehničnega kadra pa nimamo več. Andrej Vizjak je del krivde pripisal tudi staršem, ki želijo izobražene otroke, s tem pa jim pogosto naredijo medvedjo uslugo.

Aktivni državljani:

Razbremeniti je treba stroške dela

Koordinator sklopa aktivnih državljanov je bil Mitja Gorenšček, na sklopu pa so gospodarstveniki iz aktivne generacije izpostavili sveženj šestih smernic.

Začeli so s predlogom davčnega prestrukturiranja v smer razbremenitve stroškov dela in spremembe dohodninske lestvice, nadaljevali pa z

debirokratizacijo postopkov za uveljavljanje olajšav in zvišanjem olajšav za investicije, aktivno imigracijsko politiko, znižanjem strukturne brezposelnosti s prekvalifikacijami, saj ocenjujejo, da je suficitarnega kadra na pretek, ter okoljsko debirokratizacijo, kjer so izpostavili predvsem problematiko okoljskih dovoljenj Agencije RS za okolje (ARSO).

Politični predstavniki so izpostavili, da so se ob tem sklopu veliko naučili. Kot je strnila Ljudmila Novak: »Najpogosteje smo slišali: mi želimo delati, vi ustvarite pogoje za to.« Strinjali so se, da so pri tem ključne administrativne ovire, kjer je po besedah Alenke Bratušek vlada v primeru Magne pokazala, da jih lahko reši v pol leta, enako bi moralo veljati tudi za domače investitorje. Kot je dodal Zdravko Počivalšek, je trojček zakonov že v sprejemanju, od spodbujanja investicij do izenačitve domačih in tujih investitorjev.

Matjaž Han je ob tem pozdravil novo vodstvo GZS in sindikatov: »Vsi lahko pridemo iz okopov in začnemo sodelovati. Gospodarski minister v vsaki vladi mora dobiti bistveno večjo veljavo in mora koordinirati tako finančno ministrstvo kot socialno, davčna politika pa je povezana z demografsko sliko, zato mora biti vsako davčno prestrukturiranje premišljeno in dohodninska lestvica takšna, da bo kader konkurenčen.« Andrej Vizjak je ob tem dodal še predlog socialne kapice in preveliko zbirokratiziranosti Slovenije, kjer bo treba odmisлити številne institucije, ki grenijo življenje državljanov.

Generacija 55+: Starejšim prijazna podjetja

Omizje starejših od 55 let je koordiniral Martin Novšak. Izpostavili so pomen najizkušenejše generacije, ki jo mora gospodarstvo izkoristiti, pri delovni aktivaciji v starosti pa ljudje ne vidijo finančne perspektive zaradi slabe fleksibilnosti delovnih razmerij in prehudih omejitev pri davkih in prispevkih, če se odločijo delati kljub izpolnitvi pogojev za upokojeve. Zato so kot osrednji predlog izpostavili možnosti sprememb delovne zakonodaje, saj je cilj povečati stopnjo delovne aktivnosti z 41 odstotkov v letu 2016 na vsaj 50 odstotkov do leta 2025. Pri tem bo pomembno omogočiti medgeneracijsko učenje v obe smeri in oblikovati projekt starejšim prijaznih podjetij.

Politični sogovorniki so bili enotni, da je treba starejšim, ki želijo ostati delovno aktivni, dati to možnost. »Govorimo, da imajo nizke pokojnine, pa jim ne dovolimo delati. Obenem pa imajo starejši ogromno znanja in prenašanje tega se mora

»Govorimo, da imajo nizke pokojnine, pa jim ne dovolimo delati. Obenem pa imajo starejši ogromno znanja.«

Ljudmila Novak, NSI

»Uvedli smo vajeništvo in treba je ugotoviti, zakaj ni bilo interesa. Treba je povedati mladim, da si lahko tudi s poklicno izobrazbo zelo uspešen.«

Alenka Bratušek

dopolnjevati v korist družbe,« je dejala Ljudmila Novak. Alenka Bratušek je dodala, da pokojnina ni socialni transfer, ampak prislužen denar, zato bi morali omogočiti upokojencem dostojno življenje in jim dati tudi možnost, da lahko delajo.

Tudi minister Počivalšek se je strinjal, saj je ocenil, da prihaja čas, ko bo reaktivacija te generacije nujna, saj druge možnosti ne bo. Po mnenju Uroša Prikla iz Desusa pa bo treba spremeniti tudi mišljenje delodajalcev, da je star delavec drag delavec, saj imajo neprecenljive izkušnje, ki v kombinaciji z drznimi idejami mladih lahko prinašajo izjemne priložnosti.

Matjaž Han je ocenil, da je odlično, da se lahko pogovarjamo o tej temi, saj smo starejše še ne dolgo nazaj počez rinili v pokoj. Andrej Vizjak je ukrepe ocenil kot dobre, saj smo se v stoletju postarali za celo generacijo in takšen trend je pričakovati tudi v prihodnje, zato bodo nujni ukrepi prilagoditve delovnih mest starejšim, dvigu starostne dobe in enakopravnosti med mladimi in starimi.

Vsi politični sogovorniki so enotno pohvalili razvojno partnerstvo 2018-25, saj se zavedajo, da je gospodarstvo najboljši pogoj za socialno državo, pri čemer je pomembno, da se vse strani zavedajo, da sedijo na isti ladji. Zato je še toliko pomembnejše prisluhniti in najti konsenz, med vsemi tremi partnerji, kot je dejal Uroš Prikl: »Nekoč nam je nekdo grozil z neko trojko in to partnerstvo je tudi neka trojka.«

Ne sme ostati samo pri nameri

Enotni so tudi v zavedanju, da brez socialnega dogovora ne bo šlo. Temu se pridružuje tudi predsednica Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Lidija Jerkič, ki se je pridružila skupini aktivne populacije, kjer jo je presenetilo, da so bili tokrat v ospredju ljudje tudi pri pogovorih o dvigu dodane vrednosti, večjih dobičkah in večjem družbenem proizvodu.

»Izpadel pa je delček, ko so se pogovarjali o stimuliranju zaposlenih z lastninskimi shemami za večjo pripadnost podjetju in s tem večjo dodano vrednostjo. Zelo malo je bilo besed o fleksibilnosti, dodatka na delovno dobo ni omenil nihče, socialne kapice razen politike tudi ne.« Kot je zaključila Jerkičeva, pa je najpomembnejše tisto na začetku, da to ne bodo samo želje GZS, samo namera, ampak v bližnji prihodnosti nov socialni sporazum. »Tu bomo svoje prispevali tudi sindikati. Še vedno pa imamo delodajalce s slabimi praksami v gospodarstvu, ki mečejo

slabo luč na vse. Tu bi pričakovali tudi obsodbe z vaše strani.«

»Na vitalnosti gospodarstva stoji in pade država«

Minister Počivalšek je bil zadovoljen z doseženimi cilji. »Imamo osnovne pogoje, stabilno politično situacijo, gospodarska rast je med najvišjimi v Evropi, a moramo obrzdati potrebe po delitvi. Spodbudni rezultati in obeti nas silijo v vlaganje v prihodnost in zagotavljanje večje konkurenčnosti investicijam, ki rastejo.«

Generalna direktorica Gospodarske zbornice Slovenije Sonja Šmuc je ob zaključku dodala, da denar lahko ustvari samo gospodarstvo in na vitalnosti tega stoji in pade država, vlada in tudi narod. Anketa med udeleženci je pokazala, da ocenjujejo, da so cilji izvedljivi, a za izvedbo pozivajo vlado, naj da gospodarstvu krila. Gospodarstvo pa mora pogledati tudi vase: »Kaj vidimo, ko se pogledamo v ogledalo. Del odgovornosti je tudi na nas, veliko lahko naredimo sami. Tehnologija ne bo zapolnila vrzeli in imamo rezerve. Kaže se v tem, da premalo prisluhnemo drugim. Spoštovanje se ne začne od spodaj navzgor. Naloga vrha je, da ustvari pogoje, da vsak da in prispeva več. Začnite jutrišnji dan tako, da pohvalite sodelavce in preštejte, koliko pohval ste dali tekom dneva ali tedna.«

Konkretni predlogi in realni cilji

Med udeleženci Vrha je bilo po zaključku zaznati veliko optimizma in zadovoljstva s konkretnimi rezultati. »Prišli so s konkretnimi predlogi in kar smo slišali, so cilji zelo realno postavljeni. Tako je, kot je bilo rečeno. Če bomo vsi trije partnerji skupaj sodelovali, potem je to izvedljivo,« je dejal Aleš Vesel iz Droge Kolinske. »Všec mi je bila aktivna udeležba na tem dogodku. Lahko izpostaviš svoje probleme in se pogovoriš z drugimi in pričakujemo rezultate od tega, kar smo skupine predlagale,« je dodala Anka Lipušček iz Mlekarne Planika.

Med udeleženci je bilo kot zaskrbljujoče izpostavljeno le dejstvo nizke udeležbe mladih, kar prisotni vseeno pripisujejo dejstvu, da so tudi med start-upi redki tisti z vodilnimi mlajšimi od trideset let, ter da udeležba odraža demografsko sliko prebivalstva.

Mlajši udeleženci Branka in Ines iz enega izmed start-up podjetij sta izpostavili, da so bile diskusije

»Gospodarski minister v vsaki vladi mora dobiti bistveno večjo veljavo in mora koordinirati finančno ministrstvo in socialo.«

Matjaž Han, SD

12. Vrh slovenskega gospodarstva

zelo kakovostne in konstruktivne. »Razočaralo je le glasovanje. Najbolj konstruktivni so bili aktivno prebivalstvo in skupina do trideset, največ glasov pa je pobrala skupina 55+, kar odraža strukturo populacije na dogodku, tako mladi pravzaprav niso imeli glasu.«

Demografsko sliko bi po ocenah mlajših lahko izboljšala drugačna organizacija, saj je šlo večinoma za povabila direktorjem večjih podjetij, kjer prevladuje starejša starostna skupina, zato so predlagali, da se v prihodnje povabi direktorje zagonskih podjetij, start-upov, tudi direktorji večjih podjetij pa bi po njihovem mnenju lahko izkoristili takšne dogodke in mlajšim sodelavcem dali možnost, da se vključijo v to skupnost.

Po besedah predstavnika starejše generacije Branka Žiberne, direktorja Gorenjske gradbene družbe, je dogodek pokazal pravo pot medsebojnega sodelovanja, ki ga Slovenci zagotovo potrebujemo. »Potrebujemo ga zato, da se bomo med seboj razumeli, da bomo med sabo strpni in da si bomo znali pomagati. Če temu čutu tu nismo sledili, je škoda, če smo sploh prišli.« gg

Zahvaljujemo se partnerjem in pokroviteljem dogodka:

Zlata pokrovitelja

PORSCHE
SLOVENIJA

Zlati partner

Poslovno informacijski partner

Bronasti pokrovitelji

B/S/H/
BSH Hišni aparati d.o.o. Nazarje

SLOVENSKI PODJETNIŠKI SKLAD

SID -
PRVA KREDITNA
ZAVAROVALNICA d.d.
ZAVARUJEMO TERJATVE

VAS SKRBI, DA KUPEC NE BO PLAČAL?

Več informacij na:
+386 1 200 58 10 ali
www.sid-pkz.si

